

BoekenEigen bodemHistorischLiteratuur

De heilige: van struikrover tot matroos, moordenaar en heilige

Martin Michael
Driessen
De heilige
Een schelmenroman

Titel

De heilige

Auteur

Martin Michael Driessen

Uitgeverij

Uitgeverij Van Oorschot

Jaar

2019

Pagina's

240

Donatien wordt geboren in het jaar van de Franse Revolutie. Hunkerend naar roem en erkenning buit hij al zijn talenten uit in het opportunistische spel van het menselijk bestaan. Ik heb genoten van deze schelmenroman van Martin Michael Driessen. Hoewel het hoofdpersonage Donatien allesbehalve sympathiek is – de arrogantie druipt van hem af – moest ik vaak lachen om de manier waarop hij denkt dat de wereld om hem lijkt te draaien. Hij dwingt de heiligverklaring die hij na zijn dood ontvangt al af tijdens zijn leven. Hij is hiervoor voorbestemd. *De heilige* is een avonturenverhaal met een ongeloofwaardige verteller, vanaf begin af aan weet je al dat Donatien de leugen boven de waarheid preferereert. Hier en daar zal hij zijn eigen levensverhaal aangedikt hebben. Dat neemt echter niet weg dat het boek hoogst vermakelijk is.

Op avontuur met Donatien

Het levensverhaal van Donatien omvat bijzondere ontmoetingen en doldwaze avonturen. Hij ontmoet tijdgenoot Victor Hugo en helpt Francis Beaufort bij het opstellen van de Schaal van Beaufort. Deze ontmoetingen met prominente figuren uit het verleden deden me ergens denken aan *De 100-jarige man die uit het raam klom en verdween*, alleen dan ontdaan van de flauwe humor van Jonas Jonasson. Qua avonturen moet je denken aan een krankzinnige expeditie naar Kaap Hoorn en een bestaan als struikrover in de Vogezen. Ook trekt Donatien een tijdje op met het circus, bezwangert hij een meisje wiens man het leven liet op het slagveld en werkt hij een tijdje als knecht van een smid. Van struikrover tot matroos: Donatien is zowel genezer als moordenaar, aanbeden door vrouwen en mannen.

Elk avontuur en elk idee tot het einde toe te volgen, dat is nu eenmaal mijn natuur.

Uiteindelijk zal hij het grootste deel van zijn leven in gevangenschap doorbrengen. Ook hier weet hij echter dankzij zijn charme en inventiviteit de zaken naar zijn hand te zetten. Tot het einde moreel ontoerekeningsvatbaar zal hij de geschiedenis in gaan als de heilige Dieudonné van Metz. Desalniettemin heeft hij zichzelf altijd al zo gezien.

In de tijd dat ik een kind was dachten velen dat ik een heilige was, of voorbestemd het te worden. Een overtuiging die in de loop der jaren geleidelijk afzwakte en ten slotte lange tijd verdween nadat ik die vrouw van de kerktoren had gegooid.

Een leugenachtige rokkenjager

Donatien is een ongeloofwaardige verteller, vanaf begin af aan weet je al dat hij de leugen boven de waarheid prefereert. Misschien is het dan ook noodzaak het verhaal met een korreltje zout te nemen?

Ik heb leugens altijd veel interessanter en in wezen menselijker gevonden dan de waarheid. Mij geven ze altijd het gevoel een ware schepper te zijn, vooral als ze mijn eigen belangen dienen. Het had zo kunnen zijn. Het had zo moeten zijn. Het was zo geweest.

Naast ongeloofwaardig is Donatien ook alles behalve sympathiek. Hij is arrogant – *“Ik was zoals gezegd begiftigd met een uitzonderlijke attractieve uiterlijke verschijning”* – en een echte rokkenjager.

Ik ben natuurlijk ook de man die later vele huwelijken heeft ontworcht, die oude vrijsters het hoofd op hol bracht om in het bezit van hun erfenis te komen, die talloze meisjes van hun maagdelijkheid heeft beroofd; ik heb mijn charme vaak gebruikt om mijn voordeel te doen met de goedgelovigheid die mensen nu eenmaal eigen is.

Op deze manier is *De heilige* een stereotype bevestigend verhaal van een casanova. Al brengt Martin Michael Driessen het met zoveel overdrijving, dat het hilarisch is om in het hoofd van Donatien te kruipen. Bovendien wordt hij ook weleens afgewezen door een vrouw. Dan spreekt hij rechtstreeks tot de lezer: *“Is het soms zo dat u deze vernederende afwijzingen als terecht en verdiend ziet? Vanwege mijn eerdere succes bij de vrouwen en de manier waarop ik ze behandeld heb?”* Inderdaad Donatien, ik genoot om precies deze redenen van de afwijzing.

Hoe dan ook heb ik vervaarlijk gegrinnikt tijdens het lezen – me tegelijkertijd afvragend hoe Martin Michael Driessen bepaalde passages durfde op te schrijven. Mag ik als feminist het haantjesgedrag van Donatien hilarisch vinden? En de manier waarop hij opschept vele vrouwen te hebben gehad? Ik weet het niet, maar vond het eerlijk gezegd potsierlijk.

De menselijke identiteit is fluïde

Wat ik erg interessant vind aan het hoofdpersonage is 1. dat hij pansexueel is en 2. dat hij fantaseert hoe het zou zijn om als vrouw door het leven te gaan. Hij noemt zich nu eens Donatien, dan weer Donatienne, en ten slotte Dieudonné. Ik vond het persoonlijk erg jammer dat hij alleen in zijn fantasie als vrouw naar buiten treedt, ik had hem dit graag echt zien doen. Hoe zou de wereld op Donatienne gereageerd hebben?

Hoe dan ook: in mijn laatste dagen en nachten als knecht stelde ik me steeds vaker voor, hoe het zou zijn als vrouw te leven.

Volgens Wikipedia is 'schelm' een leenwoord uit het Duits, voor het eerst aangetroffen in onze taal in 1557. Het betekent deugniet. Laat dat nu de perfecte benaming zijn voor onze Donatien. Een avontuurlijke man die zo graag achter de vrouwen aan wil gaan, dat hij er de doodstraf voor riskeert. Dat hij het overgrote deel van zijn leven achter de tralies doorbrengt betekent echter niet dat zijn leven zonder avonturen is. Uiteindelijk zal hij de geschiedenisboeken in gaan als *De heilige* die hij altijd in zichzelf heeft gezien. Martin Michael Driessen heeft me enorm laten lachen met het verhaal van deze belhamel. Ik had hem graag ook in vrouwenkleden ten tonele zien verschijnen, maar dat werd mij helaas niet gegund.

Met dank aan Elkedag Boeken voor het opsturen van een recensie-exemplaar!

Meer Martin Michael Driessen

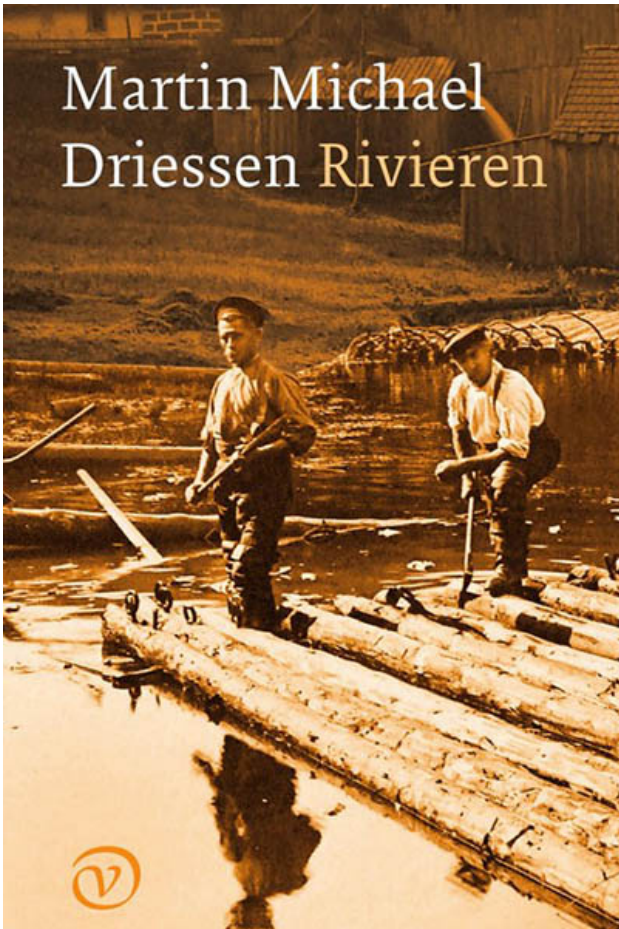
Martin Michael
Driessen
De heilige

Een schelmenroman

De heilige: van struikrover tot matroos, moordenaar en heilige

Martin Michael
Driessen **Rivieren**

Rivieren: hoe onvoorspelbaar de rivier, zo ook de mens